

تجربیات خشونت خانگی در نوجوانان ایرانی (شهر قزوین): مطالعه کیفی

زهره‌ا علی‌نسائی^۱، زهره‌ا حسین‌خانی^۲

^۱ کارشناس پژوهش، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۲ استادیار اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات بیماری‌های متابولیک، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

نویسنده رابط: زهره‌ا حسین‌خانی، نشانی: دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، تماس: ۰۹۱۲۷۸۰۱۰۶۴

پست الکترونیک: zhosseinkhani122@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۰۴؛ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۱۳

مقدمه و اهداف: فرزندان خانواده بویژه نوجوانان یکی از مهمترین قربانیان خشونت خانگی هستند که علیرغم آسیب پذیری آنها کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. این مطالعه با هدف تبیین تجربیات نوجوانان درباره خشونت خانگی انجام شده است تا با درک عمیق‌تر جنبه‌های مختلف این معضل اجتماعی بتوان در راستای کاهش آن اقدامات لازم را انجام داد.

روش کار: مطالعه کیفی حاضر با متدولوژی تحلیل محتوا (Content Analysis) انجام شد. روش جمع‌آوری اطلاعات مصاحبه نیمه ساختار یافته (Interview Semi-Structural) بود. شرکت‌کنندگان نوجوانان ۱۲ تا ۱۶ سال بودند. نمونه‌گیری هدفمند با روش حداکثر تنوع فرصت‌طلبانه از نظر طبقات اقتصادی اجتماعی، سن و جنسیت دانش‌آموزان انجام شد. تعداد ۳۳ مصاحبه توسط ۲ مصاحبه‌گر انجام شد.

یافته‌ها: ۴ طبقه اصلی، ۱۱ زیر طبقه و ۱۲۰ کد در زمینه تجربیات نوجوانان استخراج شد. پس از جمع‌بندی و ترکیب کدهای مشابه، طبقات اصلی شامل واکنش‌های عاطفی-روانی و عملکرد نوجوانان در منزل و مدرسه، پیامدهای خشونت خانگی و علل بروز خشونت بود. مشکلات اقتصادی و اجتماعی بویژه بیکاری پدر خانواده مهمترین علل بروز خشونت خانگی مطرح شد. نوجوانانی که تجربه خشونت خانگی داشتند گرایش زیادی به رفتارهای پرخطر داشته و افت تحصیلی بیشتری را تجربه کرده بودند.

نتیجه‌گیری: طبق دیدگاه نوجوانان عوامل اقتصادی اجتماعی نقش مهمی در بروز خشونت خانگی داشته و می‌تواند زمینه‌ساز تجربیات اجتماعی ناخوشایند و آسیب‌های اجتماعی در زندگی آتی ایشان شود، لذا لازم است والدین، معلمان و مسؤولین حوزه‌های اجتماعی در راستای کاهش این معضل اجتماعی اقدام مؤثری انجام دهند.

واژگان کلیدی: خشونت خانگی، نوجوانان، آنالیز محتوا، مطالعه کیفی، ایران

مقدمه

فرزندان خانواده‌ها بویژه کودکان و نوجوانان هستند که آسیب‌پذیرتر از سایر افراد جامعه می‌باشند (۳،۴). تجربه منفی درک شده در دوران کودکی بر خصوصیات شناختی و عاطفی آنها تأثیر گذاشته و منجر به طیف وسیعی از اختلالات رفتاری درونی و بیرونی در آنها می‌شود. مطالعات انجام شده نشان داده است که این کودکان به مراتب بیشتر از دیگران مستعد اختلالات رفتاری درونی همچون افسردگی، استرس و اضطراب هستند، به علاوه اختلالات رفتاری بیرونی همچون پرخاشگری، بزهکاری و ارتکاب خشونت نیز در آنها بسیار بالاتر خواهد بود (۵،۶). در نتیجه خشونت خانگی علیه کودکان و نوجوانان منجر به مشکلاتی در آینده خواهد شد که علاوه بر خود آنها گریبانگیر جامعه نیز خواهد بود، زیرا در نتیجه آن مردان و زنان شایسته‌ای که بتوانند فردایی

خشونت خانگی یکی از مشکلات مهم اجتماعی است که سازمان جهانی بهداشت آن را در زمره اولویتهای بهداشتی جهان قرار داده است (۱). علیرغم گستردگی جهانی خشونت خانگی تعریف واحدی از آن وجود ندارد بطوریکه مفهوم و میزان بروز آن تحت‌الشعاع فرهنگ جوامع مختلف قرار دارد (۲،۳). خشونت خانگی به اشکال مختلف جسمی، روانی، جنسی و اقتصادی مشاهده می‌شود که می‌تواند علاوه بر تأثیرات مخرب بر سلامت جسم و روان قربانیان خود، باعث نابودی بنیان خانواده‌ها نیز شود (۲).

اگر چه عمدتاً از زنان به عنوان قربانیان خشونت خانگی یاد می‌شود اما در واقع یکی از مهمترین قربانیان خشونت خانگی

بهتر برای جامعه رقم بزنند پرورش نخواهند یافت و با فقدان چنین افرادی سلامت خانواده و در نتیجه جامعه به خطر خواهد افتاد (۴).

در استرالیا تعداد قابل توجهی از کودکان و نوجوانان در معرض مواجهه مشاجرات والدین خود قرار دارند و این آمار در حال افزایش است (۷). مطالعات مختلف در کشور ایران نیز نشان داده است میزان شیوع خشونت‌های خانگی بویژه کلامی و روانی بالا بوده و روند افزایشی دارد (۸-۱۱). به نظر می‌رسد علیرغم آمار بالای شیوع خشونت خانگی این مسئله در ایران کمتر مورد توجه قرار گرفته است (۱) بطوریکه عدم گزارش‌دهی و انتشار اطلاعات نادرست و مبهم در مورد جنبه‌های مختلف خشونت خانگی خود چالشی بزرگ در مقابله با آن بوده است (۲). ضرورت پرداختن به این مسئله از آنجا ناشی می‌شود که اندیشمندان قرن حاضر را "عصر کودکان" نامیده‌اند و تاکید دارند که محیط خانه باید برای آنها امن‌ترین مکان باشد در حالی که خشونت خانگی می‌تواند این محیط را برای کودکان و نوجوانان بسیار آسیب‌زا کند (۴). به علاوه تجربه نیز نشان می‌دهد کشورهایی که توانسته‌اند به توسعه اقتصادی و اجتماعی بهتری دست یابند بخشی از منابع مادی و معنوی خود را صرف حمایت‌های روانی و جسمی از کودکان و نوجوانان کرده‌اند (۴) لذا پرداختن به خشونت خانگی و علل و زمینه‌های این آسیب اجتماعی می‌تواند در شناخت هرچه بهتر این مشکل و علل آن به منظور ارائه راهکارهای لازم برای پیشگیری و مقابله با آن موثر و بسیار راهگشا باشد. با توجه به اینکه تجربیات نوجوانان درباره خشونت خانگی متفاوت بوده و استدلال و درک ایشان از شرایط و مشکلات خانواده می‌تواند بر سلامت جسم و روان آنها موثر باشد، این مطالعه با هدف تبیین تجربیات نوجوانان شهر قزوین درباره خشونت خانگی انجام شده است تا با درک عمیق‌تر جنبه‌های مختلف این معضل اجتماعی بتوان برنامه‌ریزی‌های لازم را برای کاهش آن انجام داد.

روش کار

مطالعه کیفی حاضر با متدولوژی تحلیل محتوا از نوع جهت دار (Directional Content Analysis) در پاییز و زمستان ۱۳۹۸ انجام شد. روش جمع‌آوری اطلاعات مصاحبه نیمه ساختاریافته

(Semi-Structural Interview) بود. شرکت‌کنندگان نوجوانان در گروه سنی ۱۲ تا ۱۶ سال ساکن شهر قزوین بودند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند با حداکثر تنوع انجام شد تا اطلاعات جامعی از شرکت‌کنندگان جمع‌آوری شده و اعتبار خارجی مطالعه (Transferability) فراهم شود. معیارهای مورد نظر برای حداکثر تنوع در انتخاب نمونه‌ها شامل سن، جنسیت نوجوانان و وضعیت اقتصادی اجتماعی خانواده‌های ایشان بود. برای انجام مصاحبه و جمع‌آوری اطلاعات هماهنگی لازم با اداره کل آموزش و پرورش استان و شهرستان قزوین به‌عمل آمد. سپس با در نظر گرفتن تنوع جنسیتی و وضعیت اقتصادی اجتماعی به مدارس مراجعه شد. پس از معرفی مشاور مدرسه و کسب رضایت کتبی از دانش‌آموزان و اولیای ایشان مصاحبه‌ها در یکی از کلاسهای مدرسه یا اتاق مشاوره به صورت کاملاً خصوصی انجام شد. ابتدا به منظور برقراری ارتباط و جلب اعتماد نوجوانان سؤالاتی در زمینه وضعیت خانواده ایشان و ارتباطات بین افراد خانواده مطرح شد. سپس از ایشان درخواست شد به سؤالات از پیش تعیین شده پاسخ دهند. مهمترین سؤالات مصاحبه شامل تجربیات نوجوانان از زمان خشونت خانگی، در روز بعد از خشونت خانگی در مدرسه و منزل، انجام تکالیف مدرسه بعد از خشونت خانگی و ارتباط نوجوانان با دیگران بعد از خشونت خانگی بود. میانگین مدت مصاحبه‌ها ۳۵-۳۰ دقیقه بود. به همه شرکت‌کنندگان و والدین ایشان اطمینان خاطر داده شد کلیه اطلاعات محرمانه خواهد ماند. همچنین با کسب اجازه از ایشان کلیه مکالمات جلسه ضبط شده و یادداشت‌برداری شد. در موارد خاص حرکات غیرکلامی نیز ثبت شد. جمع‌آوری اطلاعات تا رسیدن به مرحله اشباع داده‌ها ادامه داشت. طول مدت مطالعه ۳ ماه بود. در مجموع با ۳۳ نفر مصاحبه انجام شد. همزمان با انجام مصاحبه‌ها تلفیق فایل صوتی مصاحبه‌ها و یادداشت‌ها انجام می‌شد. آنالیز داده‌ها به روش تحلیل محتوای جهت‌دار (Directional Content Analysis) انجام شد و با روش Graneheim and Lundmans کدها استخراج شد (۱۲). بدین ترتیب که عبارت‌های مهم ذکر شده توسط نوجوانان به عنوان کد (code) در نظر گرفته شد. ارتباطات اولیه بین مفاهیم استخراج شده از یادداشت‌ها مشخص شد. نکات مشترک بین یادداشت‌های مصاحبه‌ها و مقایسه کدها در بین صحبت‌های افراد انجام شد تا پیام اصلی مصاحبه‌ها مشخص شود. در پایان با توجه

عاطفی نوجوانان در زمان خشونت خانگی بوده است. یکی از مهمترین دغدغه‌های نوجوانان بی‌توجهی والدین به فرزندان بود. یکی از نوجوانان اظهار داشت "وقتی دعوا می‌کنن اصلاً حواسشون نیست به بچه‌ها، می‌رن تو دعوی خودشون" و دیگری در خصوص غصه خوردن خودش گفت "تا حد مرگ با هم دعوا می‌کنن مگه می‌شه غصه نخوریم، دلمون می‌خواد اصلاً روی زمین نباشیم، اصلاً از دنیا ناامید می‌شم" علیرغم اینکه برخی نوجوانان نسبت به خشونت خانگی بی‌تفاوت بوده و طلاق والدین هیچ اهمیتی برایشان نداشت حتی یکی از نوجوانان اظهار داشت که "دوست دارم پدر و مادرم از هم جدا بشن" اما برخی تجربه افکار اقدام به خودکشی و حتی اقدام به خودکشی را داشتند، یکی از نوجوانان در این زمینه گفت "دوست داشتم یه بلایی سر خودم بیارم، خودزنی اینا..."

درد و رنج برخی از نوجوانان در هنگام مصاحبه به خوبی مشهود بود به طوریکه یکی از آنان در حالی که گریه می‌کرد، گفت "دوست ندارم پدر و مادرم با هم دعوا کنن" و یکی دیگر گفت دوست ندارد در این زمینه مصاحبه کند و با گریه اتاق مصاحبه را ترک کرد.

۱-۲- واکنش‌های عملی: اکثریت نوجوانان در زمان خشونت خانگی تجربه اقدام عملی را داشتند که مداخله برای فروکشی خشونت پرتکرارترین کد بود. یکی از نوجوانان اظهار داشت "بعضی وقتها داد می‌زنم که بس کنید". شکستن شیشه و امتناع از غذا خوردن از سایر اقداماتی بود که نوجوانان برای جلب توجه والدین انجام می‌دادند. موارد قابل توجهی هم به ترک منزل در زمان مشاجره و رفتن به منزل اقوام، دوستان، باشگاه، کتابخانه و خیابان و حتی دیر برگشتن به منزل اشاره داشتند. تعدادی از نوجوانان هم اظهار داشتند که خودشان را با انجام فعالیت‌هایی از قبیل بازی با گوشی موبایل، رفتن زیر پتو و یا خوابیدن در زمان خشونت، نوشتن، خط خطی کردن، خواندن کتاب غیردرسی، گوش دادن به موسیقی سرگرم می‌کنند. یکی از نوجوانان در زمینه بی‌توجهی فرزندان به خشونت والدین گفت: "اگر به بابام حرفی بزنیم دعواون می‌کنه اگه به مامانم حرفی بزنیم گریه می‌کنه راهی جز رهاکردنشون نداریم."

به ارتباط موضوعی، بعد از خلاصه کردن کدها، زیر طبقه‌ها و طبقه‌ها استخراج شده و مرتب شد (۱۳). به منظور اطمینان از روایی داده‌ها از روش‌های صرف زمان بیشتر با شرکت‌کنندگان (Prolonged engagement) و توصیف دقیق جزئیات (Thick description) استفاده شد. آنالیز داده‌ها به صورت دستی در طول زمان انجام مصاحبه‌ها و بعد از آن انجام شد. مجوز پژوهش حاضر توسط کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی قزوین صادر شد (IR.QUMS.REC.1398.145).

یافته‌ها

میانگین سنی نوجوانان شرکت کننده در مطالعه $14 \pm 1/5$ سال بود. ۶۱/۲۹ درصد شرکت کنندگان دختر و ۳۷/۸ درصد پسر بودند. شرکت کنندگان عمدتاً از طبقات اقتصادی اجتماعی پایین و متوسط جامعه بودند که در مدارس دولتی مشغول به تحصیل بودند در مجموع تعداد ۳۳ مصاحبه انجام شد. از بین ۲۶۴ کد اولیه استخراج شده، پس از جمع‌بندی و ترکیب کدهای مشابه، ۱۲۰ کد در ۴ طبقه و ۱۱ زیر طبقه استخراج شد. طبقات شامل واکنش و عملکرد نوجوانان در منزل (۴۰ کد و ۲ زیر طبقه)، واکنش و عملکرد نوجوانان در مدرسه (۲۱ کد و ۲ زیر طبقه)، پیامدهای خشونت خانگی (۲ کد و ۲ زیر طبقه) و علل خشونت خانگی (۲۷ کد و ۵ زیر طبقه) بود که در ادامه به تفصیل هر کدام از طبقات توضیح داده شده است. نتایج مصاحبه‌ها به تفکیک طبقات، زیرطبقات و کدهای پرتکرار در جدول شماره ۱ آمده است.

۱- طبقه واکنش و عملکرد نوجوانان در زمان خشونت خانگی در منزل

این طبقه شامل ۱۷ کد و دو زیر طبقه بود که نوجوانان واکنش روانی-عاطفی و اقدامات عملی خود را در زمان خشونت خانگی در منزل عنوان کردند در ذیل به تفکیک چند مورد از کدهای پرتکرار مطرح شده است:

۱-۱- واکنش روانی-عاطفی: غصه خوردن و گریه کردن، نگرانی، احساس ناامیدی از دنیا، ترسهای متعدد از قبیل ترس از جدایی والدین یا ترس از آسیب رساندن والدین به خود یا اسباب منزل در زمان خشونت از رایج‌ترین تجربیات واکنش روانی و

۲- طبقه واکنش و عملکرد نوجوانان در مدرسه

این طبقه شامل ۲۱ کد و دو زیر طبقه بود که نوجوانان به عملکرد تحصیلی و رفتار و ارتباطات خود با سایرین در مدرسه اشاره کردند که در ذیل به تفصیل به توصیف کدهای پرتکرار پرداخته شده است:

۲-۱- عملکرد تحصیلی: نوجوانان اظهار داشتند که در زمان خشونت خانگی نسبت به درس و مدرسه بی‌انگیزه بوده و حتی در مواردی موقع امتحانات هم به مدرسه نمی‌روند به‌طوریکه افت تحصیلی یکی از کدهای پرتکرار در این بخش بود. یکی از نوجوانان اظهار داشت صبح روز بعد از خشونت تمارض به دل درد و سردرد کرده و از مدرسه رفتن امتناع می‌کند. نوجوانان عمدتاً به عدم تمرکز و درگیری ذهن به خشونت‌های خانگی حتی در زمان حضور در مدرسه اشاره داشتند، یکی از نوجوانان گفت: "وقتی معلم درس میدهد شاید بهش نگاه کنم ولی فکر می‌کنم یه جای دیگه است فکر می‌کنم اگه بعد از اینجا برم خونه چیکار کنم؟"

۲-۲- عملکرد رفتاری: اکثر نوجوانان به رفتارها و تعاملات متفاوت با دوستان و معلمها در زمان خشونت خانگی اشاره داشتند. انزوا و پرخاشگری دو مورد از پرتکرارترین کدهای این بخش بود. یکی از نوجوانان اظهار داشت: "وقتی دعوا می‌شه من به کسی نمی‌گم چه اتفاقی افتاده، بعد همش تو خودم جمع می‌شه، بعد روی کسی خالی می‌کنم." یکی از شکایات رایج نوجوانان بی‌توجهی معلمین و مسئولین به شرایط روحی دانش‌آموزان در کلاس و مدرسه بود به‌طوریکه یکی گفت: "معلم‌ها میگن این دیگه شرایط خودتونه باید درستو می‌خوندی." بد بودن حس و حال در مدرسه و تجربه روز متفاوت در مدرسه وجه مشترک تجربیات بسیاری از نوجوانان بود.

۳- طبقه پیامدهای خشونت خانگی

خشونت خانگی دارای پیامدهای متعددی در حیطه والدین و زندگی فرزندان بود که در ۲ طبقه و ۲۲ کد خلاصه شده است:

۳-۱- حیطه والدین: طبق اظهارات نوجوانان خشونت خانگی باعث قهر بودن طولانی مدت والدین، زندگی کردن پدر و مادر در خانه‌های جداگانه، طلاق عاطفی و اقدامهای متعدد به طلاق بوده

است. یکی از نوجوانان از انتظار کشیدن فرزندان خانواده برای پایان یافتن قهر والدین سخن می‌گفت. آنها از پرخاشگری و بدرفتاری والدین با فرزندان پس از اعمال خشونت‌های خانگی ناراحت بودند. خشونت‌های مکرر باعث شده بود که فرزندان ترجیح دهند یکی از والدین (عمدتاً پدر) در منزل حضور نداشته باشد. یکی از نوجوانان گفت: "اگر پدر خوب باشه بودنش بهتره ولی اگر..... خونه آروم تره و بهتره، باعث می‌شه درسهامون بهتر بشه"، حتی در مواردی فرزندان تمایل داشتند که والدین از هم طلاق بگیرند. نوجوانی گفت: "دوست دارم پدر و مادرم از هم جدا بشن"، حتی یکی از نوجوانان اشاره کرد: "من فکر می‌کنم ازدواج پدر و مادرم از اول پایه اشتباه بوده". البته در مواردی هم برخی نوجوانان به تجربیات خود از کمتر شدن خشونت خانگی والدین به‌دلیل حساسیت زیاد فرزندان و آینده آنها و همچنین مداخلات بستگان اشاره کردند.

۳-۲- حیطه فرزندان: نوجوانان متعاقب خشونت‌های خانگی رفتارهای متفاوتی تجربه کرده‌اند. عده‌ای به آسیب‌های اجتماعی از قبیل نهادینه شدن رفتارهای پرخاشگری در اعضای خانواده، ترک خانه و دوری از منزل، تمایل به مصرف مواد، دود و الکل (بویژه پسران نوجوان)، مشاجره خیابانی نوجوانان بعد از خشونت‌های خانگی، جدا شدن فرزند بزرگتر از خانواده، گرایش به جنس مخالف، اقدام پسر نوجوان به کشتن پدر در زمان مشاجرات و ممانعت دیگران و اقدام به خودکشی برای جلب توجه (خوردن قرص و رگ زدن) اشاره داشتند. یکی از نوجوانان اظهار داشت: "ما دیگه نمی‌تونیم آروم حرف بزنیم همش با دادو بیداد با هم حرف می‌زنیم." یکی دیگر از پرتکرارترین کدها در این زمینه افت تحصیلی نوجوانان بود، ترک تحصیل به مدت یکسال، حضور یک روز در میان در مدرسه به علت خشونت هم از تجربیات نوجوانان بود که اشاره شد.

افسردگی، مراجعه نوجوان به روانشناس، دارو درمانی به دلیل اضطراب، مشکلات خواب فرزندان، دندان قروچه در خواب در روزهای ترک خانه توسط مادر، خون دماغ شدن نوجوان، تشنج فرزند کوچکتر خانواده بدلیل شدت خشونت، از مشکلات جسمی و روانی شایع نوجوانان بود. یکی از شرکت کنندگان گفت: "برادر کوچکترم که ۱۰ سالشه تو خواب می‌گفت نبرید

همدیگر و بی‌اعتمادی والدین نسبت به یکدیگر به ترتیب علت اصلی بسیاری از خشونت‌های خانگی ذکر شده بود.

۴-۳- تاثیر عوامل بیرونی: کد پرتکرار در این بخش نقش خانواده‌های والدین در علت بروز خشونت‌ها بوده است. رابطه والدین ناتنی با فرزندان، کودک آزاری توسط نامادری و تبعیض بین فرزندان از دیگر علل مطرح شده در این بخش بود.

۴-۴- استفاده بی‌رویه از فضای مجازی و موبایل: طبق اظهارات نوجوانان استفاده طولانی مدت از موبایل توسط والدین و فضای مجازی یکی از علل اصلی بروز خشونت‌های خانگی بوده است. یکی از نوجوانان گفت: "بیشتر موقع‌ها هردوشون تو گوشی هستن دوست دارم مامانم بیشتر به ما توجه کنه کمتر به گوشی اهمیت بده، سر همینم با بابام دعوا می‌کنن."

۴-۵- اعتیاد به مواد مخدر: اعتیاد پدر و مطالبه پول برای تهیه مواد یکی از علل اصلی بروز خشونت ذکر شد. یکی از نوجوانان اظهار داشت: "پدرم چاقو می‌ذاره زیر گلوئی ما، چون می‌خواه از ما پول بگیره برای موادش."

مامانمو، نزنید، نکشید." دوست نداشتن والدین هم یکی دیگر از پیامدهای خشونت بود که توسط نوجوانان مطرح شد. یکی از پسران نوجوان گفت: "موقع دعوا خیلی حال بدی دارم می‌خوام بابامو بکشم، اصلاً از بابام خوشم نمیاد."

۴- طبقه علل بروز خشونت خانگی

یکی دیگر از مسائل، بررسی علل بروز خشونت خانگی از دیدگاه نوجوانان بود که تجربیات ایشان در ۵ طبقه و ۲۷ کد استخراج شد:

۴-۱- شرایط و ساختار اقتصادی خانواده: بیکاری پدر و مشکلات مالی کد بسیار پرتکرار در علت بروز خشونت‌های خانگی بود. در مواردی نوجوانان به شغل فصلی پدر هم اشاره داشتند که باعث در منزل ماندن ایشان شده و زمینه بروز خشونت خانگی فراهم شده است. البته عدم سازش مادر با شرایط مالی خانواده هم یکی دیگر از موارد ذکر شده بود.

۴-۲- عدم سازگاری بین پدر و مادر: مسائل کوچک و پیش پا افتاده، پرخاشگری و فحاشی پدر در منزل، مقصر جلوه دادن

جدول شماره ۱- طبقات، زیرطبقات و کدهای پرتکرار استخراج شده تجربیات نوجوانان ایرانی درباره خشونت خانگی در یک مطالعه کیفی

طبقات اصلی	زیرطبقات	کدها
واکنش و عملکرد نوجوانان در منزل	عاطفی- روانی	گریه کردن در زمان مشاجرات، غصه خوردن، احساس غمگینی و تنهایی، داشتن حس ناخوشایند به زندگی، نگرانی، احساس ناامیدی از دنیا، افسردگی، عدم تمرکز، ترس از شکستن وسایل منزل، ترس از آسیب رساندن والدین به خود، ترس از طلاق، درگیری ذهن، احساس وظیفه برای جدا کردن والدین از هم، احساس بی‌توجهی والدین به فرزندان، ترجیح دادن به کنار هم نبودن والدین، بی‌توجهی به مشاجرات، بی‌تفاوت شدن نسبت به طلاق و جدایی والدین.
اقدامات عملی		ترک منزل در زمان مشاجره، ترک اتاق مشاجره، مداخله، عدم انجام تکالیف، جانبداری از یکی از والدین، التماس والدین به آشتی، بازی با گوشی موبایل، آب خوردن، پرخاشگری، عصبی شدن و خرد شدن اعصاب، سکوت کردن و فروفکنی مشکلات، رفتن به باشگاه، شکستن شیشه برای آرام کردن والدین، امتناع از غذا خوردن، گوش دادن موسیقی، رفتن زیر پتو و یا خوابیدن، نوشتن، خط خطی کردن، رفتن به کتابخانه، دیر برگشتن از مدرسه و دیر به خانه رفتن، خواندن کتاب غیردرسی، مشاجره برادر بزرگتر با والدین موقع خشونت، داد زدن و ناراحت کردن فرزند توسط والدین در صورت مداخله ایشان.
واکنش و عملکرد نوجوانان در مدرسه	عملکرد تحصیلی	گوش ندادن به درس، انگیزه نداشتن برای رفتن به مدرسه، رفتن به مدرسه حتی مواقع امتحان هنگام دعوی شدید در منزل، تمارض به دل درد و سردرد به منظور مدرسه رفتن، افت تحصیلی، درگیری ذهن حتی در هنگام امتحان برای پیدا کردن راه حل مشکلات خانواده، عدم تمرکز، یادآوری خشونت‌های منزل سر کلاس.
عملکرد رفتاری		انزوا، درد و دل با دوست صمیمی، خندیدن بی‌مورد با دوستان و تظاهر به داشتن زندگی خوب، حال خوب داشتن کنار دوستان، مشاجره با معلمها در مدرسه، مشاجره با دوستان، پرخاشگری در مدرسه، بهانه‌گیری، انجام رفتارهایی متفاوت از روزهای عادی، بی‌اعتنایی به معلم ها، احساس بی‌توجهی معلم و کادر مدرسه به مشکلات خانوادگی دانش‌آموزان، بد بودن

طبقات اصلی	زیرطبقات	کدها
		حس و حال در مدرسه، بی‌توجهی به مشاجرات روز گذشته.
پیامدهای خشونت خانگی	در حیطه روابط والدین	قهر بودن طولانی مدت والدین، زندگی کردن پدر و مادر در خانه‌های جداگانه، طلاق عاطفی، اقدام متعدد به طلاق، مداخله فامیل برای جلوگیری از طلاق والدین، انصراف از طلاق فرزندان، کاهش مشاجرات والدین به دلیل حساسیت زیاد فرزند، تظاهر به خوشبختی در فامیل، دوست نداشتن والدین، نهادینه شدن رفتارهای پرخاشگری در اعضای خانواده.
	در حیطه فرزندان	افزایش مسولیت فرزندان در منزل به دلیل خشونت خانگی، رفتن فرزند به خانه پدر بزرگ و دوری از خانه، افسردگی، مشاجره خیابانی فرزند بعد از خشونت، گرایش به جنس مخالف، تمایل فرزندان به عدم حضور پدر در منزل جهت آرام شدن جو خانه، مراجعه نوجوان به روانشناس، دارو درمانی به دلیل اضطراب، جدا شدن فرزند بزرگتر از خانواده، انتظار کشیدن فرزندان برای پایان قهر، ترک تحصیل به مدت یکسال، حضور یک روز در میان در مدرسه به علت خشونت، تهدید فرستادن فرزندان به بهزیستی، مشکلات خواب فرزندان، دندان قروچه در خواب در روزهای ترک خانه توسط مادر، اقدام پسر نوجوان به کشتن پدر در زمان مشاجرات و ممانعت دیگران، تمایل به مصرف مواد، دود و الکل، پرخاشگری و بدرفتاری با فرزندان پس از مشاجرات والدین، داشتن افکار خودکشی، اقدام به خودکشی برای جلب توجه (خوردن قرص و رگ زدن) خون دماغ شدن نوجوان، تشنج برادر کوچکتر، بی‌اعتمادی به والدین.
علت خشونت خانگی	شرایط و ساختار اقتصادی خانواده	بیکاری پدر، در خانه ماندن پدر، شغل فصلی پدر، وضع مالی بد، روش پول خرج کردن، بی‌اعتمادی بین والدین در زمینه مالی.
	عدم سازگاری بین پدر و مادر	مسائل پیش پا افتاده، مشاجره لفظی، مقصر جلوه دادن همدیگر، عدم سازش مادر با شرایط مالی خانواده، دخالت والدین در کار یکدیگر، حساس بودن پدر به بیرون رفتن مادر، اختلاف فکری بین پدر و مادر، پرخاشگری و فحاشی پدر در منزل.
	تاثیر عوامل بیرونی	دخالت همسایه ها، دخالت فامیل، به علت فرزندان، زندگی فرزند در بهزیستی و تهدید به فرستادن به بهزیستی، بی‌توجهی پدر به سلامت فرزندان و نیازهای آنها، به دلیل خانواده‌های والدین، تبعیض بین فرزندان، رابطه والدین ناتنی با فرزندان، کودک آزاری توسط نامادری
	استفاده بی‌رویه از فضای مجازی و موبایل	استفاده طولانی مدت از موبایل توسط والدین، استفاده از پیام رسان تلگرام
	اعتیاد به مواد مخدر	اعتیاد پدر، مطالبه پول برای تهیه مواد

بحث

این مطالعه با هدف تبیین تجربیات نوجوانان از خشونت خانگی انجام شد. تجربیات نوجوانان در طبقه‌های واکنش‌های عاطفی-روانی و عملکرد نوجوانان در منزل و مدرسه، پیامدهای خشونت خانگی و علل بروز خشونت دسته‌بندی شد. نگرانی، احساس ناامیدی از دنیا، ترسهای متعدد و بی‌توجهی والدین به فرزندان

شایع‌ترین واکنش‌های عاطفی نوجوانان بود که با عملکردهایی از قبیل مداخله برای پایان دادن به خشونت، ترک منزل، افت تحصیلی، انزوا و مشاجرات متعدد در مدرسه همراه بوده است. نوجوانان درخصوص پیامدهای خشونت خانگی علاوه بر طلاق عاطفی و جدایی والدین به مشکلات فرزندان نیز اشاره کردند که زمینه‌ساز آسیب‌های اجتماعی متعدد از قبیل گرایش به مصرف

مطرح بوده است (۳،۱۷،۱۸). البته مطالعه گسترده‌ای که در سال ۲۰۱۳ در جامعه انگلیس به بررسی نقش اشتغال والدین در بروز خشونت‌های خانگی پرداخته بود نتایج متمایزی داشت به طوریکه نشان داد افزایش بیکاری مردان با کاهش بروز خشونت خانگی همراه بوده در حالی که با افزایش بیکاری زنان میزان خشونت خانگی افزایش داشته است (۱۹).

یکی دیگر از علل خشونت خانگی اعتیاد والدین (بویژه پدر) ذکر شد که به‌عنوان مهمترین عامل اجتماعی مرتبط با خشونت خانگی بشمار می‌رفت. مطالعه‌ای در امریکا نیز به ارتباط رفتارهای پرخطر اجتماعی از قبیل مصرف سیگار و مواد مخدر با احتمال طلاق در خانواده‌ها اشاره داشته است (۲۰).

تجربیات نوجوانان این مطالعه نشان داد خشونت خانگی پیامدهای مهمی در زندگی نوجوانان داشته است که یکی از شایع‌ترین آنها افت تحصیلی ایشان بود. در جامعه ایرانی نیز مانند سایر نقاط جهان اکثریت کودکان و نوجوانان در این دوره سنی به تحصیل اشتغال داشته و والدین نقش مهمی در عملکرد تحصیلی آنها دارند به طوریکه پیشرفت تحصیلی کودکان و نوجوانان با میزان مشارکت خانواده در امور تحصیلی فرزندان ارتباط عمیقی دارد لذا محیط خانواده نقش مهمی در موفقیت‌های تحصیلی و شغلی نوجوانان دارد و خشونت خانگی آسیب جدی به این امر مهم وارد می‌کند (۲۱-۲۳).

از دیگر پیامدهای خشونت خانگی تجربه داشتن افکار خودکشی و یا اقدام به خودکشی در زمان مواجهه مکرر خشونت‌های خانگی بود که توسط برخی از نوجوانان مطرح شد؛ در مطالعات مختلف به نقش تجربه خشونت خانگی در دوران کودکی و نوجوانی اشاره شده است که می‌تواند منجر به بروز احساسات مختلف و پیامدهای گوناگون در ایشان شود که حتی به صورت افکار اقدام به خودکشی و یا اقدام به خودکشی بروز کند (۲۴-۲۶). در مطالعه رسولیان و همکاران در تهران ۵/۲٪ زنان و ۷/۲٪ مردان گزارش کرده بودند که یکی از اعضای خانواده آنها به دلیل خشونت خانگی خودکشی کرده است (۲۷). لذا این مساله یکی از پیامدهای مهم خشونت خانگی برای نوجوانان می‌باشد که در زمان خشونت و مشاجرات مکرر بین والدین مورد غفلت قرار می‌گیرند.

مواد مخدر، الکل، داشتن افکار خودکشی و حتی اقدام به خودکشی شده بود. مهمترین علل بروز خشونت خانگی نیز مشکلات اقتصادی خانواده، بیکاری والدین، اعتیاد پدر و برخی عوامل اجتماعی مطرح شد.

در این مطالعه بسیاری از نوجوانان تجربیات طلاق عاطفی والدین، رفتارهای سرد و یا پرخاشگرانه ایشان با نوجوانان و مهمتر از همه بی‌توجهی والدین به نظاره گر بودن خشونت خانگی توسط فرزندان را ذکر کردند. یادآوری لحظات خشونت خانگی در منزل خاطرات تلخی برای نوجوانان تداعی می‌کرد که نشانه غفلت والدین از مسولیت خطیر تربیت و پرورش فرزندان می‌باشد. مطالعات مختلف نشان داده‌اند فرزندان با مشاهده خشونت خانگی به‌طور غیر مستقیم تحت تاثیر قرار گرفته و یا حتی والدین بعد از خشونت خانگی مرتکب انواع کودک آزاری فیزیکی و یا روانی می‌شوند که این مساله باتوجه به اهمیت نقش روابط والدین با فرزندان در تأمین سلامت روحی روانی ایشان باید مورد توجه قرار بگیرد (۱۴،۱۵).

در این مطالعه نوجوانان علاوه بر شرایط نامطلوب روحی-روانی ناشی از خشونت خانگی در منزل، از روزهای متفاوت مدرسه در ایام خشونت خانگی یاد می‌کردند. بی‌انگیزه بودن نسبت به تحصیل، عدم تمرکز در کلاس، انزوا و پرخاشگری نسبت به دوستان و حتی معلم‌ها از تجربیات ناخوشایند رایج ایشان بود، اما مساله قابل تأمل، بی‌توجهی معلم‌ها و کادر مدرسه نسبت به شرایط روحی-روانی دانش‌آموزان بود، مطالعه‌ای در انگلستان نشان داد علیرغم اهمیت نقش کادر مدرسه و معلمین در شناسایی مشکلات روحی-روانی دانش‌آموزان، ایشان نسبت به این مساله آگاهی کافی نداشته و کمتر مورد اعتماد دانش‌آموزان هستند (۱۴). لذا ضروری است با توانمندسازی مسؤلین مدرسه و معلمین شرایطی فراهم شود تا رابطه بهتری بین ایشان و دانش‌آموزان برقرار شود و بتوانند ایشان را حمایت کنند (۱۴،۱۶).

در زمینه علت خشونت‌های خانگی بسیاری از نوجوانان مشکلات مالی خانواده را ذکر کردند که طبق تجربیات ایشان عمدتاً ناشی از بیکاری پدر و یا نداشتن شغل دائم و مناسب وی بوده است. در مطالعات مختلف همواره وضعیت اقتصادی خانواده به‌عنوان تهدیدی برای افزایش احتمال بروز خشونت‌های خانگی

بر اساس یافته‌های این مطالعه پیشنهاد می‌شود مسئولین حوزه‌های اجتماعی به علل و پیامدهای خشونت خانگی توجه کرده و برنامه‌های آموزشی و اجرایی در راستای کاهش این معضل اجتماعی تنظیم و اجرا کنند. همچنین والدین، مسئولین مدارس و بویژه معلمین در زمینه مسائل خانوادگی و شرایط روحی دانش آموزان احساس مسئولیت بیشتری کرده و آنها را مورد حمایت خود قرار دهند. با توجه به اینکه این مطالعه در نوجوانان از خانواده‌های طبقات اقتصادی اجتماعی پایین و متوسط انجام شد و عمدتاً مسائل اقتصادی اجتماعی به عنوان مهمترین عامل خشونت خانگی مطرح شد پیشنهاد می‌شود مسأله خشونت خانگی در خانواده‌های با سطح اقتصادی اجتماعی بالا نیز مورد مطالعه قرار گیرد.

محدودیت‌های مطالعه

به دلیل ماهیت مطالعه و جامعه مورد مطالعه که گروه سنی نوجوانان در سطح دبیرستان بودند انجام مطالعه با محدودیت‌هایی همراه بود: اول، به دلیل حساسیت موضوع پژوهش، احتمال عدم رضایت والدین و یا حتی خود نوجوان جهت شرکت در مطالعه وجود داشت که این مساله در خانواده‌هایی که موارد خشونت بالاتری داشتند محتمل‌تر بود. دوم، عدم رضایت اولیای نوجوانان طبقات اقتصادی اجتماعی بالا بود که عمدتاً به فرزند خود اجازه شرکت در مطالعه ندادند و این مسأله باعث تورش انتخاب افراد شرکت کننده در مطالعه شد.

تشکر و قدردانی

از مسولین و معلمین محترم آموزش و پرورش شهر قزوین و کلیه دانش‌آموزانی که در اجرای این طرح همکاری داشتند کمال تشکر و قدردانی بعمل می‌آید.

مسأله مهم دیگر گرایش به مصرف مواد مخدر و الکل بود که از تجربیات نوجوانان (بویژه پسر) به دلیل شرایط نابسامان محیط خانواده و خشونت‌های مکرر مطرح شد، آنچه که مسلم است رویدادهای دوران کودکی و نوجوانی بر سلامتی افراد در دوران بزرگسالی تأثیر دارد لذا خشونت خانگی علاوه بر از هم گسیختگی خانواده‌ها می‌تواند نقش مهمی در گرایش نوجوانان به سمت رفتارهای پرخطر داشته باشد که آینده آنها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد (۵،۲۸،۲۹).

باوجود اینکه قرار گرفتن در معرض خشونت خانگی در نوجوانان می‌تواند تبعات اجتماعی متعددی در زندگی آتی آنها داشته باشد (۲۹) و سیاست‌های گسترده‌ای در راستای مقابله با آن تدوین شده است ولی همچنان موانع متعدد افشای خشونت خانگی در جوامع گوناگون مشاهده می‌شود (۳۰).

نتیجه‌گیری

این مطالعه نشان داد بی‌توجهی والدین به احساسات و نگرانی‌های فرزندان در زمان خشونت خانگی، زمینه ساز تجربیات ناخوشایند در زندگی ایشان می‌باشد، به‌طوریکه نوجوانان واکنش‌های متفاوت روحی- روانی و رفتاری از خود نشان داده و درد و رنج بسیاری را تحمل می‌کنند. طبق تجربیات نوجوانان مشکلات اقتصادی، اجتماعی نقش مهمی در بروز خشونت خانگی داشت و به‌طور محسوس توسط نوجوانان قابل درک بود. نوجوانانی که تجربه خشونت خانگی داشتند گرایش زیادی به رفتارهای پرخطر داشته و علیرغم میل باطنی نسبت به مسئولیت‌های اجتماعی خود بویژه امر تحصیل بی‌تفاوت شده و افت تحصیلی بیشتری را تجربه می‌کردند که می‌تواند آسیب‌های جبران ناپذیری بر سلامت جسمی، روانی و اجتماعی ایشان داشته و زندگی آینده آنها را تحت تأثیر قرار دهد. مسأله مهم دیگر واکنش‌های معلمین و مسئولین مدرسه نسبت به مشکلات خانوادگی نوجوانان بود که نه‌تنها کمکی به بهبود شرایط روحی نوجوانان نمی‌کرد بلکه مشکلات آنها را مضاعف هم می‌کرد. این مطالعه اهمیت توجه والدین به حضور فرزندان در زمان خشونت خانگی و تبعات ناشی از آن را نشان می‌دهد.

References

- Rasoulia M, Jalali AH, Habib S, Molavi Nojomi M, Ghanbari Jolfaei A, Bolhari J. Risk Factors of Domestic Violence in Iran. *Iran J Psychiatry Behav Sci.* 2017;11(1):e4280.
- Pournaghash-Tehrani S. Domestic Violence in Iran: A literature Review. *Aggression and Violent Behavior.* 2011;16(1):1-5.
- Vameghi M, Feizzadeh A, Mirabzadeh A, Feizzadeh G. Exposure to Domestic Violence between Parents: A Perspective from Tehran, Iran. *J Interpers Violence.* 2010;25(6):1006-21.
- Moassessi F, Karimpour A, Kokabee F, Yousefi AR. The Effect of Parental Education Level on the Prevalence of Domestic Violence against Children 11 years of Mashhad International Conference 2016. On Psychology, Educational and Behavioral Sciences.
- Moylan CA, Herrenkohl TI, Sousa C, Tajima EA, Herrenkohl RC, Russo MJ. The Effects of Child Abuse and Exposure to Domestic Violence on Adolescent Internalizing and Externalizing Behavior Problems. *Journal of Family Violence.* 2010;25(1):53-63.
- Evans SE, Davies C, DiLillo D. Exposure to Domestic Violence: A Meta-Analysis of Child and Adolescent Outcomes. *Aggression and Violent Behavior.* 2008;13(2):131-40.
- Westrupp EM, Brown S, Woolhouse H, Gartland D, Nicholson JM. Repeated Early-life Exposure to Inter-Parental Conflict Increases Risk of Preadolescent Mental Health Problems. *European Journal of Pediatrics.* 2018;177(3):419-27.
- Sajadi H, Rahimi H, Rafiey H, Vameghi M. The Prevalence of Exposure to Domestic Violence among High School Students in Tehran. *Iran Red Crescent Med J.* 2014;16(1):e13246.
- Moazen B, Salehi A, Soroush M, Molavi Vardanjani H, Zarrinhighi A. Domestic Violence against Women in Shiraz, South-Western Iran. *J Inj Violence Res.* 2019;11(2):243-54.
- Rahebi SM, Rahnnavardi M, Rezaie-Chamani S, Nazari M, Sabetghadam S. Relationship between Domestic Violence and Infertility. *Eastern Mediterranean Health Journal = La revue de sante de la Mediterranee orientale = al-Majallah al-sihhiyah li-sharq al-mutawassit.* 2019;25(8):537-42.
- Mohammadbeigi A, Sajadi M, Ahmadli R, Asgarian A, Khazaei S, Afrashteh S, et al. Intimate Partner Violence against Iranian Women. *The National Medical Journal of India.* 2019;32(2):67-71.
- Graneheim UH, Lundman B. Qualitative Content Analysis in Nursing Research: Concepts, Procedures and Measures to Achieve Trustworthiness. *Nurse Education Today.* 2004;24(2):105-12.
- Hsieh H-F, Shannon SE. Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research.* 2005;15(9):1277-88.
- Lloyd M. Domestic Violence and Education: Examining the Impact of Domestic Violence on Young Children, Children, and Young People and the Potential Role of Schools. *Frontiers in Psychology.* 2018;9:2094.
- Van Renen LJ, Wild LG. Family Functioning and Suicidal Ideation/Behaviour in Adolescents: A Pilot Study. *Journal of Child and Adolescent Mental Health.* 2008;20(2):111-21.
- Nagamatsu M, Hamada Y, Hara K. Factors Associated with Recognition of the Signs of Dating Violence by Japanese Junior High School Students. *Environmental Health and Preventive Medicine.* 2016;21(1):9-17.
- Broman CL, Hamilton VL, Hoffman WS. Unemployment and Its Effects on Families: Evidence from a Plant Closing Study. *American Journal of Community Psychology.* 1990;18(5):643-59.
- Broman CL, Hamilton VL, Hoffman WS. The Impact of Unemployment on Families. *Michigan Family Review.* 1997;2(2):83-91.
- Anderberg D, Rainer H, Wadsworth J, Wilson T. Unemployment and Domestic Violence: Theory and Evidence. *The Economic Journal.* 2016;126(597):1947-79.
- Fu H, Goldman N. The Association between Health-Related Behaviors and the Risk of Divorce in The USA. *Journal of Biosocial Science.* 2000;32(1):63-88.
- Rezaei-Dehaghani A, Keshvari M, Paki S. The Relationship Between Family Functioning and Academic Achievement in Female High School Students of Isfahan, Iran, in 2013–2014. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research.* 2018;23(3):183.
- Rahimpour P, Direkvand-Moghadam A, Direkvand-Moghadam A, Hashemian A. Relationship Between the Parenting Styles and Students' Educational Performance among Iranian Girl High School Students, A Cross-Sectional Study. *Journal of Clinical and Diagnostic Research: JCDR.* 2015;9(12):JC05.
- Ghazarian SR, Buehler C. Interparental Conflict and Academic Achievement: An Examination of Mediating and Moderating Factors. *Journal of Youth and Adolescence.* 2010;39(1):23-35.
- Sigfusdottir ID, Asgeirsdottir BB, Gudjonsson GH, Sigurdsson JF. Suicidal Ideations and Attempts among Adolescents Subjected to Childhood Sexual Abuse and Family Conflict/Violence: The Mediating Role of Anger and Depressed Mood. *J Adolesc.* 2013;36(6):1227-36.
- Miller E, McCullough C, Johnson JG. The Association of Family Risk Factors With Suicidality among Adolescent Primary Care Patients. *Journal of Family Violence.* 2012;27(6):523-9.
- Adewuya AO, Oladipo EO. Prevalence and Associated Factors for Suicidal Behaviours (Ideation, Planning, and Attempt) among High School Adolescents in Lagos, Nigeria. *European Child & Adolescent Psychiatry.* 2019:1-10.
- Rasoulia M, Habib S, Bolhari J, Hakim Shoostari M, Nojomi M, Abedi S. Risk Factors of Domestic Violence in Iran. *Journal of Environmental and Public Health.* 2014;346-352.
- Madruga CS, Laranjeira R, Caetano R, Pinsky I, Zaleski M, Ferri CP. Use of Licit and Illicit Substances among Adolescents in Brazil—A National Survey. *Addictive Behaviors.* 2012;37(10):1171-5.
- Ziv Y, Kupermintz H. The Effects of Exposure to Political and Domestic Violence on Preschool Children and Their Mothers. *International Journal of Psychology.* 2021;56(1):121-2.
- Heron RL, Eisma MC. Barriers and Facilitators of Disclosing Domestic Violence to the Health Care Service: A Systematic Review of Qualitative Research. *Health & Social Care in the Community.*

Original Article

Iranian Adolescents' Experiences of Domestic Violence: A Qualitative Study

Zahra Alinesaei¹, Zahra Hosseinkhani²

1- Research Expert, Student research committee, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran

2- Assistant Professor of Epidemiology, Metabolic Diseases Research Center, Research Institute for Prevention of Non-Communicable Diseases, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran

Corresponding author: Hosseinkhani z; zhosseinkhani122@gmail.com

(Received 22 February 2021; Accepted 04 August 2021)

Abstract

Background and Objectives: Children, especially adolescents, are one of the main victims of domestic violence, who have received less attention despite their vulnerability to this social problem. This study was conducted to determine the adolescents' perspectives and experiences of domestic violence and parental disputes in order to improve our understanding of the various aspects of this social problem for planning the necessary measures to reduce it.

Methods: The present qualitative study was performed with a content analysis approach. The data were collected using semi-Structural interviews. The participants were students aged 12 to 16 years. Purposeful sampling with maximum variation in terms of socioeconomic status, age and gender was performed. In total, 33 interviews were conducted by two interviewers.

Results: A total of 4 categories, 11 subcategories and 120 themes were extracted as the adolescents' experiences. By summarizing and combining similar themes, the main categories included adolescents' psychological reactions and activities at home and in the school, domestic violence outcomes and cause of violence. The most important cause of violence was socio-economic status of the family, especially father's unemployment. Adolescents who had experienced domestic violence had higher tendencies toward high-risk behavior and academic failure.

Conclusion: According to adolescents' views, socio-economic factors play an important role in the occurrence of domestic violence and can lead to unpleasant social experiences and social harms in their future lives. Therefore, it is necessary for parents, teachers, and policy makers to adopt effective measures to reduce this social problem.

Keywords: Domestic violence, Adolescents, Content analysis, Qualitative study, Iran

